

Hakijan nimi Ykkösakseli ry
Y-tunnus 2122713-2
Hankkeen nimi Kuninkaantie uuteen kukoistukseen
Toteutusaika 1.8.2016-31.12.2017

TIIVISTELMÄ

HAKIJA

Ykkösakseli ry on Leader-ryhmä, joka on aloittanut toimintansa vuonna 2007. Ryhmällä on kymmenen vuoden kokemus maaseuturahoituksesta ja hankkeiden toteuttamisesta. Yhdistyksen henkilökunta muodostuu kolmesta toistaiseksi voimassa olevalla työsopimuksella työskentelevästä työntekijästä sekä yhdestä määräaikaisesta työntekijästä. Hankkeelle palkataan uusi työntekijä. Hanke on alueitten välinen hanke, jossa on mukana kuusi muuta Leader-ryhmää (Eteläisen maaseudun osaajat EMO ry, I Samma Båt - Samassa Veneessä ry/ry, Kehittämisyhdistys Sepra ry, Kehittämisyhdistys Silmu ry, Pomoväst rf ja Varsin Hyvä ry). Hankkeessa hyödynnetään kaikkien mukana olevien Leader-ryhmien osaamista ja yhteistyöverkostoja.

HANKKEEN TARVE JA TAUSTA

Kuninkaantie on vanha postireitti Norjan Bergenistä Atlantin rannikolta Osloon ja Tukholman kautta Maarianhaminaan, edelleen Saaristomeren kautta Turkuun ja Etelä-Suomen halki Venäjälle Viipuriin ja Suomenlahden perukkaan Pietariin asti. Suomessa tien osuutta Turusta Viipuriin on vanhastaan nimitetty **Suureksi Rantatieksi** tai **Aliseksi Viipurintieksi**. Tie on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Turun ja Tukholman välistä osuutta taas kutsutaan Suureksi Postitiekseksi. Kuninkaantie-brändiä on hyödynnetty matkailumarkkinoinnissa myös alkuperäistä reittiä laajemmin (mm. Saariston rengastie Naantalista eteenpäin) ja se on toiminut luontevana syöttö-/jatkoreittinä myös muissa maakunnissa.

Kuninkaantie on ollut Uudenmaan liiton ylläpitämä tavaramerkki. Kuninkaantielle on myönnetty matkailutiestatus. Matkailutie on Suomessa Tiehallinnon määritelmän mukaan tie, jolla on sen yleiseen liikenteelliseen merkitykseen nähden poikkeuksellisen runsaasti matkailijoiden kannalta merkittäviä kohteita. Matkailutiestatuksen myöntäminen on keino luoda edellytyksiä matkailuelinkeinon kehittymiselle sekä toimijoiden verkottumiselle ja sitä kautta edistää alueiden elinvoimaa ja tasapainoista kehittymistä. Suomessa viralliset matkailutiet on merkitty yhtenäisillä, ruskeapohjaisilla kilvillä, joissa on teiden nimet ja matkailutien omat tunnukset. Matkailuteiden varsilta löytyy majoitusta, kulttuuria, ruokapaikkoja ja hienoja maisemia. Kuninkaantien merkinä on kruunu.

Kuninkaantien brändin luomiseen ja tunnetuksi tekemiseen on panostettu paljon, mm. EU-osarahoitteista hanketukea 1990-2000 lukujen taitteessa. Kansallinen ja varmasti myös kansainvälinenkin tunnettuus on osin saavutettu. Brändiä on myös alkuun hyödynnetty alueellisesti matkailutoimijoiden markkinoinnissa ja yhteistyössä. Kuitenkin paikallinen alan toimijoiden sitoutuminen on jäänyt heikoksi, eikä brändiin liittyvää Kuninkaantien matkailukehittämistä ole juurikaan viimeisen kymmenen vuoden aikana tehty.

Uudenmaan Liiton hallinnassa oleva tavaramerkki päättyy 31.7.2016. Uudenmaan Liitto on päättänyt luopua tavaramerkistä. Samalla suunnitellaan Kuninkaantien maastossa olevan huonokuntoisen ja EU-standardien vastaisen viitoituksen poistamista. Tavaramerkillä on kuuden kuukauden suoja-aika, jonka jälkeen kuka tahansa voi sen hankkia käyttöönsä. Uudenmaan liitosta on kuitenkin selvitetty, että heillä on valmius siirtää tuotemerkki sellaiselle toimijalle, jonka kautta tuotemerkki säilyy yleisesti hyödynnettävässä käytössä.

Kuninkaantie on tunnetun valtakunnallisen brändin ohella myös oiva keino saada paikalliset toimijat näkemään oma toimintansa osana useita alueita yhdistävää, laajempaa kokonaisuutta. Yksittäisten yhdistysten ja yritysten lisäksi pyritään saamaan esim. alueelliset yrittäjäyhdistykset,

matkailun kehittämisorganisaatiot ja laajemmalla alueella toimivat kattojärjestöt innostumaan Kuninkaantien kehittämisestä.

Koska tällaiseen on toimijoiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella kiinnostusta, haluavat Leader-ryhmät toimijoiden puolesta lähteä selvittämään, miten tavaramerkki voisi säilyä yleishyödylliseksi käytössä. Mikäli tuotemerkki siirtyy kaupallisille toimijoille, sen hyödynnettävyys paikallisesti heikkenee entisestään ryhmien käsityksen mukaan. Tavoitteena siis on, että tuotemerkki saadaan vuodenvaihteessa siirtymään uudelle yleishyödylliselle toimijalle, ja hankkeen tavoitteena on selvittää, kuka tämä toimija voisi olla.

HANKKEEN TAVOITTEET

Hankkeen tavoitteena on selvittää vaihtoehdot, joilla Kuninkaantie-tavaramerkki saadaan säilytettyä ja sen ympärille muodostunut matkailutoimijoiden verkosto herätettyä uudelleen toimintaan. Tavaramerkille etsitään laajemmalla alueella toimiva uskottava ja luotettava hallinnoija, joka ottaa vastuun tuotemerkin säilyttämisestä, Kuninkaantien brändin kehittämisestä, yhteistyöverkoston ylläpidosta ja matkailutien osalta toimii sopimuskumppanina Liikenneviraston ja ELY-keskuksen kanssa.

Hankkeella tuetaan verkoston toiminnan käynnistymistä mm. tuottamalla tapahtumia osaksi Suomi 100 –juhlavuotta.

Hankkeella on selkeät tavoitteet:

1. Varmistaa, että Kuninkaantie-tavaramerkki saadaan pysymään yleisesti ja edullisesti hyödynnettävissä olevana tuotemerkkinä ja että Kuninkaantien matkailutie-status saadaan säilymään
2. Selvittää ja etsiä toimijat, jotka kiinnostuvat tuotemerkin ylläpidosta, mahdollisesti löytää kokonaan uusi toimija
3. Listata ne paikalliset yritykset, yhdistykset ja luontokohteet, jotka selvästi liittyvät Kuninkaantiehen
4. Kasata alueiden toimijoita paikallisesti työpajoihin, joissa käydään läpi kunkin kiinnostus osallistua Kuninkaantie- brändin hyödyntämiseen
5. Sitouttaa toimijat brändin hyödyntämiseen osana oman toimintansa kehittämistä
6. Järjestää vuoden 2017 aikana osalla alueista teematapahtuma tai tempaus, joiden avulla Kuninkaantietä tuodaan esiin (alueet, joilla teematapahtuma järjestetään: I Samma Båt - Samassa Veneessä, Pomoväst, Sepra, Varsin Hyvä ja Ykkösakseli.
7. Kasata alueittaiset toimijat yhteen suunnittelemaan toiminnan jatko hankkeen päätteeksi

HANKKEEN TOIMENPITEET

Hankkeelle palkataan päätoiminen hankekoordinaattori toimenpiteitä toteuttamaan. Työntekijä työskentelee koko alueella ja voi hyödyntää Leader-ryhmien tiloja. Osa toimenpiteistä voidaan toteuttaa ostopalveluna.

Uskottavan toimijan löytäminen ja uuden ruohojuuritasolta kumpuavan toimintamallin luominen

- Selvitetään löytyykö olemassa olevaa toimijaa vai perustetaanko uusi (muilla matkailuteilla vastuullinen toimija on pääsääntöisesti yhdistys)
- Sopivan toimintamallin (ml. toiminnan rahoitus) löytäminen
- Yhteydenotot kaikkiin keskeisiin toimijoihin: alueen 7 Leader-ryhmän toimijat paikallisesti ostopalvelutyönä tai tarvittaessa palkkatyönä
- Soittokierros ja tapaamiset hankekoordinaattorin toimesta henkilökohtaisesti
- Paikallisten kartoitusten jälkeen alueellisten tai valtakunnallisten toimijoiden tapaaminen

Kuninkaantie-tavaramerkin pysyminen yleisesti ja edullisesti hyödynnettävissä olevana

- Selvitystyö tavaramerkin siirrosta ja sen kustannuksista
- Neuvottelu Uudenmaan Liiton kanssa siirron aikataulusta

Matkailutie-statusen säilymisen edellytykset ja viranomaisen asettamat ehdot

- Selvitystyö mm. matkailutiestatusen ehdoista ja sopimuskumppanin vaihdosta liikenneviraston ja ELY-keskusten kanssa

Selvittää ja etsiä toimijat, jotka kiinnostuvat tuotemerkin hyödyntämisestä toiminnassaan

- Kuninkaantiehen liittyvien paikallisten yritysten, yhdistysten ja luontokohteiden kartoitus. Tässä hankkeessa on tarkoitus kartoittaa alkuperäisen Kuninkaantie-reitin toimijat ja reittiä tukevat palvelut n. 50 km säteellä.
- Yhteydenotot kaikkiin keskeisiin toimijoihin: alueen 7 Leader-ryhmän toimijat paikallisesti ostopalvelutyönä tai tarvittaessa palkkatyönä
- Sähköinen mahdollisuus ilmoittautua osaksi ”Kuninkaantien” uutta verkostoa

Paikalliset työpajat

- Työpajoissa paikallisesti nykytilanteen kartoitus – mikä toiminta tai tuote voisi liittyä Kuninkaantie brändiin
- 1-2 työpajaa kullakin Leader-ryhmän alueella, apuna tuotteistuksen ammattilainen

Toimijoiden sitouttaminen

- Paikallisesti verkoston luominen, joka toimii tulevaisuudessa omaehtoisesti, vain pienen innostamisen ja tuen avulla
- toimijoiden sitouttaminen näkemään Kuninkaantien kehittäminen osana omaa normaalia toimintaansa

Suomi 100 vuotta juhluvuoden aikana alueittaiset teematapahtumat

- Kuuden Leader-ryhmän alueella jokin paikallisten toteuttama tapahtuma tai tempaus, jonka avulla Kuninkaantietä tuodaan esiin
- Tapahtumien koordinointi ja ketjutus osaksi näkyvämpää ”Kuninkaantie-viikkoa tai -kuukautta” toimijoiden tarpeiden mukaisesti
- Palautteen kerääminen tapahtumissa niin toimijoilta kuin osallistujiltakin kehittämisideoiden löytämiseksi

Lopputyöpaja kaikille alueen toimijoille sekä seminaari

- Aktiivisten toimijoiden verkoston vahvistaminen
- Tulevan toiminnan suunnittelu

Paikallisesti hankkeen tavoitteiden toteutumisessa auttavat alueiden Leader-ryhmät: Eteläisen maaseudun osajat EMO ry, I Samma Båt - Samassa Veneessä ry/rf, Kehittämisyhdistys Sepra ry, Kehittämisyhdistys SILMU ry, Pomoväst rf, Varsin Hyvä ry ja Ykkösakseli ry.

TOTEUTUSALUE JA KOHDERYHMÄ

Hankkeen varsinainen toiminta-alue Kuninkaantien reitti ja sen lähiympäristö 50-100 kilometriä varsinaisesta reitistä. Varsinainen Kuninkaantien reitti kulkee seuraavien kuntien alueella: Naantali, Raisio, Turku, Parainen, Kaarina, Paimio, Salo, Lohja, Raasepori, Inkoo, Siuntio, Kirkkonummi, Espoo, Helsinki, Vantaa, Sipoo, Porvoo, Loviisa, Pyhtää, Kotka, Hamina ja Virolahti.

Hankkeen kohderyhmänä ovat Kuninkaantie matkailutien vaikutuspiirin matkailuyrittäjät, matkailupalveluita ja tapahtumia tuottavat yhdistykset, kunnat ja maakuntaliitot.